

“Si el vot és lliure, tornaré”

Després de 700 dies de mandat, un colp militar de fonamentalistes islàmics ha deixat la primera ministra pakistanesa, Benazir Bhutto, al carrer. En aquest primer encontre amb la premsa, explica el seu derrocament, la por a una nova guerra entre l'Índia i Pakistan i la seua esperança pel futur.

Un cartell que anuncia l'edició de butxaca del llibre de Benazir Bhutto, *Daughter of the East*, està enganxat en l'aparador d'una llibreria anglesa d'ací. Però, dins, el venedor et diu que ell pensa que l'autobiografia de la destituïda primera ministra tardarà molt a ser a la venda.

—¿Per què? ¿Quin perill hi ha?

—És molt perillosa, a causa del MOM (el Moviment Mohajir Quami, que representa els immigrants musulmans al Pakistan) (?). A causa del MOM, repeteix, a causa de la Intel·ligència militar, a causa del Jamaat-e-Islami (l'ala dreta del grup sunnita). Per culpa de tots. Ha tancat la porta de l'Est i ha esdevingut la filla de la bèstia (joc de paraules entre *East* i *beast*, que als dependents li ha fet molta gràcia).

És difícil creure que aquesta és la mateixa ciutat que, només fa 19 mesos, eufòriques multituds omplien els carrers cantant *L'alba és Benazir*. Quan el president Is-haq Khan destituï el darrer dilluns el seu govern la va acusar de "corrupció, nepotisme i inaptesa política". Bhutto ha qualificat aquesta destitució com un "colp constitucional" i afegeix que la intel·ligència militar és l'"invisible govern" del país. No obstant, no sembla que la desil·lusió amb Bhutto pugui permetre una substitució acceptable per a tots els militars sense arriscar-se a una guerra civil.

Molts dels seus partidaris des del començament parlen del seu aristocràtic desdeny als consells de tothom, tret

dels aduldors i els aprofitats de la gent que triomfa. Fins i tot l'home que pensa que el llibre de Bhutto és massa perillós per a ser exposat al públic obertament, confessa que va ser un dels votants del Pakistan People's Party, (Partit del Poble Paquistanès).

Unes hores després em vaig reunir amb l'autora a la seua casa de Karachi, Bilawal House, casa que el seu marit ha convertit en una cosa semblant a El Alamo. Ha comprat totes les cases dels veïns i ha construït una tanca de 10 metres d'alçària, pintada de blanc, al voltant de la casa.

Fora, un grup petit de partidaris criden "Bhutto Zindabad" (Llarga vida a Bhutto), però desisteixen ràpidament si no hi veuen cap càmera. També hi ha mitja dotzena de policies uniformats de gris, aparcats en cotxe amb tota la parafernàlia: llums i un fusell metrallador sobre el sostre.

Dins la casa, Bhutto seu en un divan, embolicada amb un xal marró que ha hagut d'eleger per dur la contrària al caixmir musulmà dels insurgents, o perquè els rumors que diuen que està prenyada per tercera vegada són certs. "PPP —les sigles del partit— signifiquen primera ministra permanentment prenyada". Aquest era un dels acudits que corrien per Islamabad uns dies abans que s'anunciara la seua dimissió.

—¿S'ha post el sol en la seua carrera? ¿Quan, si arriba, espera tornar al cap del govern de Pakistan?

—Depèn de si hi ha democràcia o dictadura —contesta—. Si hi ha democràcia,

el 24 d'octubre.

Aquesta és la data que el president ha promès que tindran lloc les eleccions. Tanmateix, no cal tenir massa memòria per a recordar que el general Zias U-Haq va prometre eleccions en 90 dies i va romandre en el poder durant 9 anys. I abans d'ell, hi hagué promeses semblants dels generals Yahya Khan i Ayuv Khan.

—Sota la Constitució —diu Bhutto— la corrupció no es motiu de dimissió. Utilitzen el meu marit com a palanca contra mi. Perquè la seua mare, Zardari, ve d'una rica família Shindy i abans de casar-se amb mi sempre el descrivien com un simpàtic jugador de polo.

Però en els darrers mesos ha estat qualificat de Mister deu per cent perquè es dedicava a cobrar comissions en tots els negocis en què havia de decidir el govern, recollint diners per a ell i per al PPP. Avui té prohibit deixar el país sense un permís especial i està sota custòdia i investigació d'un dels tribunals especials per a donar compte dels casos presentats de corrupció.

També s'especula que una vegada el nou govern tinga la seguretat que el PPP no tornarà al poder, es tractarà d'acusar la mateixa Bhutto de corrupció. Bhutto diu que ella no acceptaria el veredict de cap judici de conveniència.

El que ara té el càrrec de primer ministre, Ghulam Jatoi, de fet està fent moltes més coses de les que s'esperaria normalment d'un mer administrador i és quasi se-

gur que ell és el primer ministre que els militars acceptarien.

Dóna la imatge de ser un home genial. Estava molt prop del pare de Bhutto i fou durant molts anys el líder del PPP en la província de Sind. Va passar 15 mesos en la presó de Zail i en una altra èpo-

ca fou un dels més grans admiradors de Benazir Bhutto.

L'ESTIL DE BHUTTO

Com el president, Jatoi té una honrada reputació i diu que està sincerament horroritzat de l'estil de Bhutto, especialment pels nomena-

ments de la mare de Bhutto i del seu sogre en llocs clau del govern.

Els diplomàtics occidentals a Islamabad, alguns d'ells tan exasperats amb la cort de Bhutto com els crítics del país, diuen que tot el que fa, ho fa expressament per fer enfollir els militars: "Fins i tot, si

no haguera estat la filla de Zulfikar Ali Bhutto, s'hauria ofès de ser dona", diu un d'ells. "Com ho és, i tenen tanta por a aquest ressentiment d'ella, Bhutto no deixa d'aprofitar-se d'ells".

Des de la seua dimissió, a la seua manera ha establert uns criteris per a diferenciar entre l'exèrcit com un tot i la intel·ligència militar junt amb el poble com a culpables de conxorxar-se contra ella. "Si no has viscut entre ells, no els has vist treballar, no pots imaginar quin poder tenen", diu Bhutto.

L'ÍNDIA

Aquest cap de setmana una delegació pakistanesa és a Nova Delhi, on tracta d'assegurar als indis que els esdeveniments de la setmana passada no signifiquen que Pakistan augmente la militarització sobre els territoris de Caixmir en discussió. Tenen una dura faena per davant.

S'ha informat àmpliament que elements militars de Pakistan que veuen la mà del servei secret de l'Índia darre de tota l'anarquia de Sind, estan a favor de continuar el que ells anomenen una "guerra fàcil" amb l'Índia. Ells volen donar un major suport als insurgents de Caixmir i el Panjab. Bhutto sempre havia deixat ben clar que això era molt perillós.

Molts dels més severs crítics de Bhutto deploren ara la manera en què ha estat desplaçada del seu càrrec. Si les eleccions d'octubre són netes, és possible que, en nom de la democràcia, Bhutto torne a tenir una altra oportunitat perquè ella en la cursa de la campanya és formidable. La qüestió és si els seus enemics són tan conscients d'això com ho és ella mateixa.

Colin Smith

© Observer

Trad.: Vicent Hernández Esteve

